

Justitsministeriet

Lovafdelingen

Kontor: Statsretskontoret
Sagsnr.: 2005-792-0099
Dok.: MOA40095

Besvarelse af spørgsmål nr. 74 af 5. september 2005 fra Folketingets Socialudvalg (SOU alm. del)

Spørgsmål:

”Ministeren bedes, i forlængelse af svaret på SOU alm.del – spørgsmål 47, oplyse, om ministeren har mulighed for at gå ind i den konkrete sag om fri proces. Det pointeres, at der ikke efterlyses en redegørelse for reglerne i retsplejeloven, men derimod en redegørelse for, hvorvidt det er en sag, ministeren har mulighed for at gå ind i, eller om det ligger udenfor en ministers muligheder?”

Svar:

I forlængelse af Justitsministeriets besvarelse den 29. april 2005 af udvalgets spørgsmål nr. 23 af 1. april 2005 og Justitsministeriets besvarelse den 23. juni 2005 af udvalgets spørgsmål nr. 47 af 10. maj 2005 kan i anledning af det foreliggende spørgsmål oplyses følgende:

1. Som omtalt i besvarelsen af udvalgets spørgsmål nr. 47 af 10. maj 2005 behandles en ansøgning om fri proces efter reglerne i retsplejelovens kapitel 31 (§§ 330-336 c).

I retsplejelovens § 330, stk. 1, jf. stk. 4, er det fastsat, at fri proces i sager i 1. instans meddeles af statsamtet, såfremt den, der søger om fri proces, skønnes at have rimelig grund til at føre proces, og såfremt vedkommende ikke uden at lide væsentlige afsavn kan betale de omkostninger, der er forbundet med sagen. Statsamtets afgørelse kan indbringes for justitsministeren.

I retsplejelovens § 330, stk. 1, jf. stk. 5, er det fastsat, at justitsministeren i anke- og kæresager kan meddele en person fri proces, såfremt vedkommende opfylder de nævnte betingelser.

Endvidere er det fastsat i retsplejelovens § 331, at justitsministeren kan meddele fri proces, når særlige omstændigheder taler derfor, selv om betingelserne i § 330 ikke er opfyldt. Dette gælder navnlig i sager, som er af principiel karakter eller af almindelig offentlig interesse, eller som har væsentlig betydning for ansøgerens sociale eller erhvervsmæssige situation.

2. Da kompetencen til at meddele fri proces i bl.a. anke- og kæresager efter retsplejelovens bestemmelser er henlagt til justitsministeren, er der ikke noget retligt til hinder for, at ministeren personligt træffer afgørelse i anledning af en konkret ansøgning om fri proces, der er indgivet til Civilstyrelsen.

I overensstemmelse med almindelige forvaltningsretlige principper om delegation er det imidlertid sædvanlig praksis, at sager om fri proces behandles og afgøres af Civilstyrelsen på ministerens vegne, jf. herved besvarelsen af udvalgets spørgsmål nr. 47. Det bemærkes i den forbindelse, at afgørelsen af, om der skal meddeles fri proces i en sag, i alle tilfælde beror på en faglig vurdering af, om retsplejelovens betingelser for fri proces kan anses for opfyldt.

3. Med hensyn til sagen om Den Sociale Pensionsfond skal Justitsministeriet – i forlængelse af besvarelsen af udvalgets spørgsmål nr. 23 af 1. april 2005 – bemærke, at Civilstyrelsen har oplyst, at der ikke er indgivet en fornyet ansøgning om fri proces til at anke Østre Landsrets dom af 24. juni 2004 om Den Sociale Pensionsfond.

Som det fremgår af den nævnte besvarelse, vil en fornyet behandling af spørgsmålet om fri proces i øvrigt forudsætte, at Højesteret meddeler tilladelse til, at landsrettens dom ankes, da den almindelige ankefrist er udløbet.